

Joan Fuster

Visat núm. 16
(octubre 2013)

L'Hotel París és un llarg poema de to conversacional i confidencial que segueix la línia de *Coral romput* (1981), la darrera part del tríptic *La clau que obri tots els panys*; i de *Cant temporal* (1980).

Aquest poemari fou escrit probablement l'any 1956 (Carbó, 2009: 71) i forma una mena de trilogia juntament amb *Testimoni d'Horaci* i *El monòleg*. Es publicà per primera vegada l'any 1973. L'obra consta de vint-i-dos poemes, numerats i sense títol, on predomina el discurs fragmentat caracteritzat per la narrativitat i les descripcions.

El poemari consisteix en un col·loqui entre el jo literari de l'autor i una tal Françoise, suposada amant esporàdica i confident del jo. En realitat, es tracta d'un col·loqui unidireccional, ja que Françoise sempre apareix dins l'enunciat del jo líric com a receptora passiva del seu discurs en la ficció poètica, però en cap moment no hi participa activament com una veu enunciativa més.

En el primer esborrany conservat de *L'Hotel París*, l'amant es deia Brigitte en lloc de Françoise, fet que ens orienta cap a connotacions cinematogràfiques. Les grans dives de la pantalla dels anys cinquanta, entre les quals es troba Brigitte Bardot, foren material periodístic per a la secció de cinema del diari *Las Provincias* que escrivia el mateix Estellés.

Pel que fa a l'estructura temporal, el temps predominant de *L'Hotel París* és el present i quan s'utilitza el passat sol ser per mitjà del pretèrit perfet perifràstic. Ambdós temps són propis del discurs col·loquial en oposició als seus anàlegs l'imperfet i el perfet simple (Salvador, 1982: 52).

Quant a la temàtica d'aquest poemari, destaquem el tractament de l'amor, la mort, el sexe i el record de la infantesa i del poble, tot a través d'un *estil segmentat*, és a dir, poc lligat sintàcticament i amb llargs versos, que acaba per presentar al lector una realitat caòtica i plena de contrastos. L'enunciació és ubicada en una cambra poc luxosa, obscura, bruta i greixosa que sembla que remet a un hotel situat vora la Rambla de Barcelona. L'espai de l'enunciació en temps present és aquesta cambra d'hotel, mentre que l'espai passat se situa en el poble evocat pel jo líric.

Destaquem el poema final de *L'Hotel París* (poema XXII) per tractar-se d'una aglomeració de descripcions juxtaposades i introduïdes per la seqüència de mots *hi ha*. Es tracta d'una peça on es genera un *in crescendo* continuat que incrementa gradualment la sensació de caos. Finalment, l'escena es resol amb uns versos finals de desenllaç gràficament tràgic i enllaça simbòlicament, com fa sovint aquest autor, dos registres i dues èpoques diametralment oposades: l'escala d'un hostel marginal en una zona vella d'una ciutat dels anys cinquanta i l'ambient cortesà descrit al *Hamlet* de Shakespeare.

Pel que fa a aquest emblemàtic poema que acaba amb «el crani rebotant per tots els escalons»,

direm que destaca també per les lectures dramatitzades que d'ell se n'han fet. En primer lloc, la que va fer Ovidi Montllor, i més recentment, també la versió de Miquel Gil dins del muntatge teatral *Poseu-me les ulleres*, estrenat l'any 2010 per la companyia Teatre Micalet i dirigit per Pep Tosar.

Segons Ferran Carbó, aquest poemari és un mosaic on, des de l'habitació de l'hotel, el locutor construeix fragments de la realitat mitjançant la confessió poètica amb Françoise. Carbó afirma que «Estellés aconseguia a mitjan anys cinquanta un discurs alhora reflexiu, conversacional i narratiu, una poesia diferent i original en aquells anys de predomini encara en la poesia catalana d'una estètica basada en l'evolució de la tradició simbolista» (2009: 77).

NOTES:

Salvador, Vicent. «L'estructura col·loquial del poema: un estudi de *L'Hotel París*». A: *Lletres de canvi. Revista de literatura*, 7 (febrer 1982), p. 45-54.

Carbó, Ferran. «De diàlegs i monòlegs: una trilogia a la meitat de la dècada. *L'Hotel París*». A: *Com un vers mai no escrit: la poesia de Vicent Andrés Estellés en els anys cinquanta*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2009, p. 71-77.